

MOTE OG IDENTITET. – Mote og måten jeg kler meg på er en del av min identitet. Tidligere gikk jeg med veldig kroppsnære klær og gullkjeder. Det har jeg vokst fra nå, forteller Abbas Andy Schulz (34). Læreren og sosialarbeideren fra Berlin ble først troende i tenårene: – Det var ikke gitt at jeg skulle bli muslim. Jeg sjekket ut alle trosretningene, også muligheten for at det ikke fantes noen religion for meg. Nikoletta Schulz (32) flyttet til Berlin fra Budapest som 9-åring, og er døpt i Den katolske kirke. Hun konverterte til islam i tenårene: – Jeg er motebevisst, men tror ikke jeg overdriver betydningen av mote. Jeg bruker bare to minutter på å vikle hodetørkleet. Noen ganger spiller også humøret en rolle. Hvis jeg står opp på feil fot hender det at jeg tar et brunt hodetørkle ut av skapet. Men aldri svart eller grått.

I TRÅD MED ISLAM

Designer Melih Kesmen preker fred og forbrødring med sin muslimske mote. Islam og populærkultur er hans midler.

TEKST IDA SVINGEN MO FOTO GORM K. GAARE
Berlin / Tyskland

– **IDEEN TIL STYLEISLAM** kom som en følge av Muhammed-karikaturene. Jeg ble forbannet og følte meg krenket, samtidig som jeg ble provosert av de voldelige reaksjonene i den muslimske verdenen. Følelsen av hjelpeløshet overmannet meg og jeg bestemte meg for å bidra til dialog med mine egne beskjedne midler, forteller tyrkisk-tyske Melih Kesmen.

Han trykket «I Love My Prophet» i stor skrift på T-skjorten og tilbakemeldingene lot ikke vente på seg.

– Jeg bodde i London på den tiden, og ble regelrett overfalt av ukjente folk på gaten, på undergrunnen og bussen. Alle ville vite hvor de kunne kjøpe T-skjorten. Det ga meg ideen til å starte Styleislam.

Over fire år senere har Styleislam blitt et suksessrikt foretak i Ruhr-området i Tyskland med syv an-

satte. De lager streetwear med muslimske slogan, artworks inspirert av islamsk design og graffiti, og tilbehør som nøkkelknipper, vesker og buttons.

POP-ISLAM. – Tidligere så man på islam som en konservativ, tradisjonell og nedstøvet religion. Nå blir mange overrasket over den yngre generasjonens selvsikkerhet. Mange ikke-muslimer undrer seg over koblingen mellom populærkultur og islam – pop-islam. Men det er et veldig treffende begrep for den moderne generasjonen, sier islamviter Götz Nordbruch.

Han er adjunkt ved Institutt for Midtøsten-studier ved Syddansk Universitet i Odense og arbeider med muslimske ungdommer og populærkultur i Berlin.

Den tyske professoren og journalisten Julia Gerlach

lanserte begrepet pop-islam for første gang i sin bok «Zwischen Pop und Dschihad» («Mellom pop og jihad», 2007). Hun intervjuet en generasjon unge, religiøse og ambisiøse vestlige muslimer. Og hun slår fast at i motsetning til Al-Qaidas skjeggpryd og formaninger om slørdekte kvinner går denne generasjonen troende muslimer med jeans og moteriktige hodetørklær.

– Det betyr ikke at disse ungdommene ser på seg selv som «muslimer light». Religion spiller tvert imot en avgjørende rolle i deres liv, understreker Nordbruch.

– De har et veldig tradisjonelt verdisett. Men til forskjell fra tidligere, hvor muslimene gjemte seg i moskeer i bakgårdene, søker de aktivt dialog med resten av samfunnet og er mye mer åpne, sier islamviter Götz Nordbruch. »

TENKESTIL. – Jeg liker budskapene til Styleislam. De får folk til å tenke etter, uavhengig av om man er religiøs er ikke. Dessverre er det mange som tror at alle muslimer er terrorister, men religion blir misbrukt av alle trosretninger. Jeg bruker Styleislam overalt; på jobb, i fritida og i moskeen, sier Salman Sagir (30). Sagir har indiske foreldre, men vokste opp i Berlin: – Jeg er oppvokst i en muslimsk familie, men jeg hadde perioder da jeg ikke brydde meg om religion.

MALCOLM X. – Jeg ser på meg selv som motebevisst, selv om jeg ikke nødvendigvis kjøper dyre merkeklær. Det handler om å utvikle en personlig stil. Jeg liker den avslappede streetwear-stilen som preger hiphopmiljøet, sier Jabbar Abdel Aziz Anderson (31), som konverterte til islam i 1996: – Jeg kom til islam via Malcolm X og de sortes historie. Her er det ikke viktig hvor du kommer fra, alle er akseptert. Det liker jeg.

» **LEI INTEGRASJON.** Melih Kesmen er barn av den siste bølgen med tyrkiske arbeidsimmigranter som kom til Tyskland på 1970-tallet.

– Min generasjon vil ut av isolasjonen. Jeg gidder ikke å snakke om integrasjon lenger, og tar spørsmålet nesten som en personlig fornærmelse. Jeg er født, oppvokst og utdannet i Tyskland. Her betaler jeg skatt og her føler jeg meg hjemme, sier 34-åringen.

Slogans som «Terrorism Has No Religion», «Jesus & Mohammed – Brothers In Faith» og «Hijab. My Right. My Choice. My Life» pryder kreasjonene. Med Styleislam ønsker han å gi unge muslimer økt selvsikkerhet.

– Mange faller mellom to stoler. De føler seg hverken arabiske eller tyske. I mangel på identitet er disse ungdommene som tikkende bomber. Det er først og fremst de jeg vil nå ut til med mine slogan, sier Melih Kesmen, som selv er sterkt troende.

– Ja, du kan si at jeg har en slags belærende agenda. «Keep smiling. It's Sunnah» er for eksempel en påminnelse om at et smil ifølge

profeten er en god gjerning. Kleskolleksjonen min skal i beste fall motivere og oppfordre muslimer til å leve i samsvar med islam.

Götz Nordbruch ser likheter mellom pop-islamfenomenet og enkelte kristne ungdomsorganisasjoner.

– I begge leirene handler det om å dyrke en følelse av fellesskap og å finne spirituelle brødre og søstre. Unge kristne bruker også populærkulturelle symboler til å fronte sin sak og trykker for eksempel t-skjorter med bilde av Jesus som ser ut som Che Guevara.

EUROPEERE. Nordbruch tror nærheten til religion er et resultat av at unge muslimer i større grad enn sine foreldre er blitt konfrontert med islam.

– Mange av disse ungdommene er vokst opp i familier hvor religion ikke spilte en overordnet rolle. Men både 11. september og Muhammed-karikaturene har tvunget dem til å innta en mer bevisst stilling. De er blitt spurt av lærerne og klassekameratene sine om

STYLEISLAM

GRUNNLACT av Melih Kesmen, grafisk designer og tidligere graffiti-kunstner, i 2006.

TRYKKER slogan som «I Love My Prophet» og «Jesus & Muhammed – Brothers in Faith» på T-skjorter, vesker og buttons.

HOLDER til Witten i Ruhr-området, syv ansatte.

WEB: styleislam.com

hvordan de praktiserer sin tro. Det som tidligere var uviktig har fått ny relevans, og i møte med omverden har de funnet tilbake til religionen, mener islamviteren.

– Man trodde lenge at et moderne samfunn var kjennetegnet av mangel på religion. Styleislam er et godt eksempel på at det ikke stemmer, påpeker han.

– At denne generasjonen muslimer omfavner en moderne klesstil, vestlig musikk og andre populærkulturelle fenomener er et tegn på at de hører hjemme i Europa. De ser sin fremtid her, er ofte høyt utdannet og fungerer som trendsettere og forbilder for unge muslimer, sier Götz Nordbruch.

– Jeg håper Styleislam kan være med på å oppklare misforståelser og fordommer omkring islam. Jeg har lenge fundert på hva hvilket slogan jeg kan lage til «jihad», sier designer Melih Kesmen.

– Det er et veldig belastet ord, så jeg må være forsiktig. Men visste du at «jihad» kan bety kjærlighet? **D2**